

2016-04-19
ORU 1.6-00648/2016

REMISS: Förslag till nationella regler för
högfluorerade ämnen i brandsläckningsskum
(M2016/00120/Ke)

Örebro universitet instämmer i att det är av yttersta vikt att minska användning och tillförsel av högfluorerade ämnen till miljön genom att reglera användning av fluorinnehållande brandsläckningsskum. Det är därför olyckligt att det första förslaget till nationell reglering av högfluorerade ämnen som grupp inte kommer att ge en förändring från dagens situation. De undantag som föreslås betyder i praktiken att verksamheter som idag använder fluorbaserade skum kan fortsätta göra så även i framtiden. De tillfällen där fluorskum av okunskap felaktigt använts på klass A-bränder kan visserligen förhindras genom att förslaget fastställs, vilket snarare blir ett resultat av att kunskapsnivån höjs. Frivilliga initiativ att inte använda fluorskum till övning har redan tagits, också det som ett resultat av sista tidens kunskapshöjning. Tillförsel av högfluorerade ämnen till miljön från brandsläckningsskum kan dock fortsätta då undantagen i förslaget tillåter utsläpp vid användning i skarpa situationer, användning till sjöss samt vid övning inom Försvarmakten. Örebro universitet motsätter sig därför förslaget och ser hellre att en tidsangiven övergångsperiod införs om undantagen stryks.

Nedan följer synpunkter på valda delar av rapporten med referens till kapitelnummer.

5.1 Det bör poängteras att tillverkning av brandskum innehållande fluortensider inte per automatik betyder att tillverkning av fluortensider utförs. Sverige t.ex. har ingen tillverkning av fluortensider.

6. Alternativ till fluorbaserade brandsläckningsskum. I stycket framgår motsägelsefulla uppgifter där tillverkare hävdar att det inte går att ersätta fluorbaserade skum medan användare som redan infört fluorfria alternativ hävdar att det fungerar. Myndigheter bör skyndsamt tillse att oberoende instanser ges i uppdrag att öka kunskapen kring alternativ och deras släckeffektivitet.

7.1.2. Livsmedelsverket har nyligen utökat listan till att omfatta elva ämnen.

Alternativ till fluorinnehållande B-skum finns redan och används men mer kunskap om effekter behövs.

9.6.2 Användningsbegränsning med vissa undantag. Konsekvensanalysen vid handlingsplanen "användning med vissa undantag" brister gällande kostnad för kommunala vattenverk och innehavare av enskilda brunnar. Den nya generationens fluortensider resulterar inte bara i svårnedbrytbara ämnen utan är även extremt svåra att rena från vatten. Utsläpp till vatten är därför i det närmaste irreversibel under en geologiskt tidsskala och det räcker därmed inte med att konstatera att kostnaden inte kan uppskattas, utan den är istället ofantligt hög.

10. Uppsamling av släckvatten och brandskumsrester följt av destruktion bör ske för alla typer av släckinsatser med tanke på giftigheten hos skum och släckvatten. En anmälningsplikt efter släckinsats kan också underlätta utredning av miljöproblem orsakat av släckinsatser.

Beslut i ärendet har fattats av rektor efter föredragning av Anna Kärrman, docent i miljökemi.

Jens Schollin

Anna Kärrman